

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Նասը քի պիտի միշտ իտիք, տիւն-
քի կիւն ստաթ 11 րատաէլէրնտէ,
ստորագամ հազրէթլէրի իլէ վիւքէլա-
յի ֆիւսամ հազարաթը, Խտրնէտէն
Տէրիսաստէթէ ալտէթ պուսուրմուշ-
լար տըր :

—Խըտիվի Մըսըր հազրէթլէրին
մախտուսի Հասան բաշա իլէ տաւատ-
լարը Խպրահիմ բաշա հազարաթը, կե-
չէն սալը կիւնիւ, Պէլլըրտա կիտիպ
պէնտլէրի սէյր իթմիշլէր տըր :

—Խարիճիկէ նազըրը Բաշիտ բաշա
հազրէթլէրի, կէչէն չարչէնպիս կիւ-
նիւ Էմիրկէնէ աղիմէթլէ, Խըտիվի Մը-
սըր հազրէթլէրի իլէ միւլադաթ իլէ-
միշլէր տըր :

—Ավսթրիա-Մաճար սէֆիրի գոնթ
Լիւտօֆ ճէնապլէրի, էվվէլէսի կիւնիւ
պապը Ալիկէ կիտէրէք, Խարիճիկէ
նազըրը բաշա հազրէթլէրի իլէ միւլա-
դաթ իլէմիշլէր տըր :

—Սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի,
էվվէ իտի կիւն, Սէլադիկէ գըշլա-
սըն կիտէրէք մուսթահֆըզ աքէրի-
նի կէօգտէն կէչիւրմիշ տըր :

—Պէլլըրտա սէֆիրի գոնթ տը կը-
րիմպէր ճէնապլէրի, կէչէն սալը կիւ-
նիւ Էմիրկէնէ կիտիպ, Խըտիվի Մըսըր
հազրէթլէրինէ վիզիթա իթմիշ տըր :

—Ճիւլուսու հիւմաեուկէ կիճէսի վի-
րիլէճէք գիւտաֆէթ իշին, էվվէլէսի
կիւն, էլիլէրէ տալէթնամէ կէօնտէ-
րիմիշ տըր :

—Պէլլըրտա կէմէք եկմէզ մա-
հէլիսիտէ 3 նիւմէլուկէ խանէ էօնիւ-
նէ պըրադըլմըլ օլտէն թախմիսա իւշ
կիւնիւք պիր խրիսթիան չոնուդու,
ստահպիսանէ Գաթիլիք թարաֆընտան
միւշահէտէ օլունարադ, քէնտիսին
պագաճաղըն պէտան իլէ, ճանիպի
զապիթիկէնէ քէլֆիթիթ իթաթէ իթ-
մէսի իւղէրինէ, մահալէ քէթիսիւտա-
լարը մարիֆէթի իլէ, մէրգուլ չոնուդ
մէզպուրէնէ իթիլիմ գըլընմըլ տըր :

—Կէչէնիլտէ Աթիստա իւշ պին
լիրա Խըրգաթ իտէրէք Տէրիսաստէ-
թէ ֆիրադ իթմիշ օլտէն Նիգօյա Ծօթօ
նամ քէս, էվվէլէսի կիւն, Պէլլըրտա
տախմիսա կիրիֆթ օլունարադ, Խու-
նան գանչէլէրիսալըն թէսիլմ օլուն-
մուշ տուր :

Մէրգուլտէն իւղէրինտէն, մէպլա-
ղը մէզպուրտան մտաւտ, պիր չօգ
շիյթըլմէթ միւնէվիէր չըգմըլ տըր :

—Ալիին էլիլիսի, կէչէն քէնճէնպիս
կիւնիւ, ստորագամ հազրէթլէրին
միւլաթէլարը Խուրլիւ բաշա հազրէթ-
լէրի իլէ միւլադաթ իլէմիշ տըր :

—Պահրիկէ նազըրը բաշա հազրէթ-
լէրի, էվվէլէսի կիւն, Թէրսանէյի
սաթիլէրի վէ պաղը զըրիւք օթֆիթիլէրի
մուսթիկէնէ պուսուրմուշլար տըր :

—Տիւնքի Գուրիկէտէ օգուստուդու-
նա կէօրէ, քէնճէնպիս կիւնիւ, Ալ-
թընճը տալիլէրի պէլէտիկէ, Գալա-
թատան Պէլլըրտա սէր ալթընտան
եաղըմադտա օլան Եօլուն իւղէրինտէ
վաղը օլուպ հէտմի լաղըմ կէչէն խա-
նէլէրտէն, էվ սահիպլէրին տիշարը
չըգարթմադ իշին, քէնտիսինէ մուսթի-
նէթ իթմէսի զըմընտա, Պէլլըրտա միւ-
թէսարըք բաշա հազրէթլէրինէ միւ-
րաճաթ իթմիշ վէ բաշալի միւշարի-
լէյ հազրէթլէրի տալիլ մէզպուր խա-
նէլէրին սահիպլէրին ճէլպ իլլէտիլին-
տէ, պուսուր, պէտէլինի ալմաբնճա
խանէլէրիմիւշտէն տիշարը չըգմաբըզ,
զիրա տիկէր պիր խանէ սաթըն ալմադ
իշին տգէճ լաղըմ տըր տէմիշլէր վէ

միւթէսարըք բաշա հազրէթլէրի,
պուսուրտէն պու սէպէպիկէ հազըլը
պուլտադ, միւնիսիւրալիթէնի թէք-
լիֆիկէ գապուլ իթմէմիշ տըր :

—Ամիրալ Հօպարթ բաշա հազրէթ-
լէրի, Ազտէնիզ սուլալընտա պուլու-
նան ինկիլիզ ֆիլոսու գօմանտանը ա-
միրալ Սըր Հօսինկ Ելլէլէրիթնա ըսմի
խօշաթտիլի իճրա իլլէմէք իւղէ, տիւն-
քի կիւն Անթըլօր նամ ֆըրգաթիլին իլէ
Չօնեգ գալէտա կիթմիշ տըր :

—Ճիւլուսու հիւմաեուկէ կիճէսի,
Կիրիտլի Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէ-
րինի եալընտան, թա թէլլիֆաթ-
ճը ֆիւսմիլ պէյ հազրէթլէրինի եա-
լընտա գաւաթ, 200 պինէ եաղըն
գանտիլ աքըլաճադ իմիշ :

—Վէլի Էֆէնտի սահրաթնտա, եա-
ղընտա աթէշ թալիլի իլէ պիր ըսմի
կէչիտ իճրա իտիլէճէյի իշիտիլմիշ տըր :

—Լօհաֆ վէ Սէտ-Էլ-Պահր նամ վա-
թօրու հիւմաեուկէլար, եաղընտա Ճիւ-
տէնէ կիտիպ, օրտա պուլունան գա-
րաղօլ պէլլիք վաթօրալը Տէրիսաս-
տէթ իմաւնտա ալտէթ իտէճէլէր :

—Իքի գըթա զըրիւք սէֆիկէ, թա-
միր օլունմադ իւղէ Թէրսանէ հալու-
զունա չէթիլմիշլէր տըր :

—Պահրիկէ նէզարէթի մէմուրինի-
նէ մալիս ալլըլալը վիլիլմիշ տըր :

—Կէչէն հաֆթա պուրա ռա օլունու-
ղու կիպի, Բուսէլլինի հէր թարաֆըն-
տա, Խուստաւ վէ Անտաօլունա չիտ-
տէթլի եաղմուր եաղըլ, Բուսէլլիտէ
պիր չօգ քէթիլէրի սու պաւմըլ տըր :

Պագաթ մէզպուր եաղմուրալըն հէր
եկրտէ, մահալալ չօգ ֆալիտէսի թօ-
ղունմուշ օլունպ, պու սէնէ մահալալ-
ըն ֆէյլ ու պէրէքէթ իւղէ օլունա-
ղը մէմուրի գալիտէն տըր :

—Տէմիր Եօլ ինչաթիլ միւթ միւթահիտի
մէշհուր Մ. Ժաքսօն, եաղընտա Տէ-
րիսաստէթէ կէլէճէյի իշիտիլ միշ տըր :

—Թիւլիլին թէթիսինի իտարէ մէր-
քէզի, եաղընտա էսքի պապը Զապ-
թիկէ տալիլէսինէ նաղ օլունմադ
տըր :

—Մ. Բըրէսէլ, մէզպուր վիլէնտա-
եա կիտէճէք տըր : Սէլլէնտիկինէ նէ-
զարէն, միւլալիլէյի, եաղ մէվիլմիլին
կէչիլմէք իւղէ Պէլլըրտա քէթիլէրտէ քի-
րալալմըլ օլունու խանէյի, Ավսթրիա
Մաճար սէֆիրի գոնթ Լիւտօֆ ճէ-
նապլէրինէ թէրէ իլլէմիշ տըր :

—Տիլէնիլէրին, իսթիսպօլ սօգադ-
լարընտա կիւն պէ կիւն չողալմադա-
տ օլունու, հաթթա Պապը Ալինի գա-
լէմէրինի տալիլ տալիլմադտա օլունու-
լարը մա էթթիկէսիլի կէօրիլմէք-
տէ տըր :

—Կէչէնիլտէ Գալաթտա ալպ ու
կիրիֆթ օլունան իւշ նէֆէր սապըգա-
լէ իթալալալալը, Ճիլէլալալալ գա-
ւաթ կէօթիլալալալալ իշին, Տէրիսա-
տէթ իթալալ գօնտօլթալալալ ճանի-
պիտէն, ալթը նէֆէր իթալալալ գա-
րապիտա թաշըր աքէր կէթիլթիթի-
րիլմիշ տըր :

—Լօնիլմիւղէթի բաղար իթթէսի
կիւնիւնտէն պալաթաթադ, Սիրէճի
Խաթէլիսինտէն Խտրնէնէ չըմէնտըֆէր
իլլէյիպ, պիրինի մէվիլտա օթու-
րանլարտան 190 զլ. ալլընմադ տըր :
Շիմիլիք կիւնտէ պիր գաթար իլլէ-
յիպ, իլլէրուտէ պէքի պարագալարը
հաղըր իտիլթիթտէ, կիճէլէր տալիլ
իլլէնէճէք տըր : Պունուկ իշին, զաթէն
գուրմաւնտա թարաֆընտան, կիճէլէրի
իլլինտէ եաթըլալալալալ պիր չօգ վալիօն
կէթիլթիթիլմիշ տըր :

—Կէչէն բաղար կիւնիւ, էօլլէտէն

սօնրա ստաթ 2 րատաէլէրնտէ Միտի-
լի ճէզիլէսինտէ չիտաթիլի պիր հա-
րէքէթի արզ վուգու պուլտադ, է-
հալիի տիւշարը ֆէվգ ու էնտիլէ գըլ-
մըլ, ֆաղաթ, նուֆուսա հիւ պիր
թէլէֆաթ վաղը օլունալը մահէլլի
հալաթալիսինտէ տըր :

—Հալըն պիրինի պիր իսլամ իլէ,
ալպ ու իթալալալ տալալը Պիտալէթ
մէճիլսինտէ մուհաթէսի վուգու պու-
լուր, վէ նիսայէթիլտէ Հաթա, բաթ-
րիգալալտէ, եկմին իթմէսի թէքիլիֆ
օլունուր :

Անիտէ լաղըմ կէլէն թէզքէրէ եա-
ղըլալալ, մէրգուլ պիր միւլալալ ի-
լէ բաթրիգալալէյի կէօնտէլիլի, օ-
լունա եկմինի իտէր իսէ տէ, լաղըմ
կէլէն թէզքէրէյի իսթիլալիլտէ, Օս-
մանլընա թահրիլթ քեաթիլի պիր պու-
լունան էֆէնտի, պիրմէյիլի նէ սէպէ-
պէ մէպին եաղմադ իսթմէմէկիլտէն
մէրգուլ կիտիպ վէթիլ հալար թէչէք-
քի իտէր, վէ միւլալիլէյի էֆէնտի տա-
լի պիր գալ տէֆա էմիր իթմիշ իքէն,
եկմէ իճրա իթմէլ, վէլալալալ պիր մու-
ալալալ հաթը օլուն, վէ թէզքէրէյի
ալալալալալալ մէրգուլ բաթրիգալա-
նէտէն տիշարը չըգար :

Պու թէչէքքի պիլլէ թահրիլէն օ-
լունմիւշ տուր : սահիս իսէ վաղաա է-
սէֆ իտէճէք չէյ տըր, վէ էկէր սա-
հիս տէյիլ իսէ, քեաթիլ էֆէնտի
ճէրհ իթմէլի տըր :

—Գաթիլալալ տէմիր Եօլունտա իշ-
լէմէքտէ օլան Գալաթիլ Սուքիսա նամ
քիլմէնէ, պունտան իքի մահ մուգա-
տէմ սըլթալալալալալալ հալտէ, տիւն
սըլթալալ թուլթալալ, հէ ան թաղա-
կան խորհուրը ճանիպիլտէն ֆիլիլ
խաթալալալալալալ կէօթիլալալալ իլլին
Գաթիլալ վաթօրալալ պիւտիլիլմիշ,
ֆիտալթ, պիր չէրէք սօնրա, վաթօ-
րուն իլլինտէ վէֆաթ իթմիշ վէ անտէն
Գալաթալալալ Էրմէնի քիլիսէսինէ նաղ
օլունմիւշ տուր :

Օլ էսնտա վաթօրը մէզքէլալալալ
ատալալ պիրիսի հէրնալալալալալալ չէ-
քաթալալալ տէնիլլէ տիւշիլալ իսէ տէ,
թալիլիլէր մարիֆէթիլլէ սահիլի սէ-
լալմէթ չըգարըլմըլ տըր :

(Ն Է Վ Ի Յ Է)

ԽիւլԱ ՍԵՖԻՐԻ

Ալաֆրանկա յունիս 14 թարիլի ի-
լէ Պէրլինտէն թալմիսաղաթալալ չէ-
քիլէն պիր թէլէկրաֆտա շու մէճիլ
է օգունմիւշ տուր :

Ապրիլ ալըն 15ինտէն սօնրա, խիւլ
խանը, թէսիլմ օլունպ, պիր գալ է-
սիրէրի սալը վիրմէիլ թէլիլիլ իթմիշ
տըր : Ժէնէրալ Բօֆման, պու թէլիլ-
ֆէ գուլալալալալալալ, խիւլալ իւղէրի-
նէ Խիւլիլիլալալ տէլալմիլլէ, մալիս Ծա-
թալալալալալ մահէլլտէ Գաթալիսալին
պէլիլիլալալալ գալիլալալ, վէ օրալալ-
ալալ պիր գալալալ ինչա իտիպ, աթընա
Սէն Ժօրգ գօլտու, վէ աքէրինի իքի
գօլա թաղալմ իտէրէք, 4000 խիւլալ-
լարըն քէնտիլինի պէլլէմէքտէ օլ-
տուգալալ չալա տաղրու հարէքէթ իլ-
լէտի :

Պէլլըրտէրին էօնիլմտէն 12 նէֆէր
աքէր իլէ պիր գալ զապիթ կիթմէք-
տէ իտի, խիւլալալալ, մալիս Ծա, տն-
աղըն պունալալալ իւղէրինէ հիւնուլ
իտէրէր, վէ էկէր Բուսալալալալալալ ա-
նիտէ իմտալալալ եկթիլմէկէր իմիշ,
մէրգուլալալ թէլէֆ իտէճէլէր իմիշ :
Բէսիլ Բաթրիլթալալալ նէզարէն, պու
գալիլալալալ, տօղուլ նէֆէր Բուսա
քէրի եաթալալալալալ տըր, ըսմի օլա-

եան խապէրէր իսէ, պունուն մուղա-
լիլինի թաթալիլ իտիպ, էօնտէն կի-
տէն մէրգուլալալ Բուսա աքէրլէրին
ճիւլէսի եաթալալալ, պիր գալ տա
էօլիլալ վէ էօլէնիլլէրին իլլինտէ, միրա-
լալ իվալալալ տալիլ պուլունմադալալ
տըր տէրլէր :

Պատէհու, Բուսալալալ չաթաճալալալ
քէրլէրի, Ատալ Գըրիլլըրուն նամ մա-
հէլ իւղէրինէ Եօլիլալալ իտէրէք, մա-
լիս 21 տէ, խիւլալալ աքէրի իլէ մուհա-
րէպէնէ կիրիլիպ անլէրէ զալէպէ իլլէ-
միշ վէ իւշ կիւն սօնրա, քեաթիլիլ
Բուսա աքէրլէրի, Շարալալալալալալ
հարէքէթ իթմիշլէր տըր :

—Իլլէթա զաղէթալալալալալալ չօն նամ
ղաղէթալ, Չէքէրլէրին մէմէքէթիլ-
տէ կէնճ գըլ թիճաթէթի հաղընտա
ալթիտէք մալլալալալալալ վիրմիշ տըր :

«Պունտան պիր գալ սէնէ մուգա-
տէմ, իւլալալալալալալ ու ուսուլ հաղ-
ընտա, հիւքիլմէթ աղաթնտան պի-
րիսի թարաֆընտան պաղը կէօնա սիւ-
ալլէր վաղը օլուն, ֆաղաթ, օլ վաղ-
թիլ տալիլիլլէ նաղըրը, պու իլի թիլ
նաղալալ տիգալթալալալալ իճապը
իճրալալալալալալալ, օնուն եկրինէ
կէչէլէր տալիլ էօլլէ եաթալալալ, Օլ
վաղըթտան պէլու, Օլոգուն կէօմիլալ
միւտիլի, պու պիլալալ գըլլալալալալ
143 նէֆէրինի սաթմաեա կէօթիլալ-
ալալալալալալալ սահիպլէրի օլան
ըկիլալալալալալալ էլինտէն գուրթալ-
մըլ տըր :

Պագաթ, Չէքէրլէրին մէմէքէթիլ-
տէն, Ուլալ Պուլալալալալ կէօթիլալալ
տիկէր պէշ Եօլ տալալալալալալալ
Օլթօլալալալալալալալալալալալալալալ
լէր, տիկէր պիր թարիլլէ հուսու-
տու կէչէրլէր : Պու պիլալալալալալ 8-10
«տիգալալ» սաթըլ, Ասիան թա օր-
թալալալալալալալալալալալալալալ
կէօթիլալալալալալալ :

Սէնէլէր կէչտիքտէն սօնրա, պու
պիլալալալալալալալալալալալալալալ
նա ալտէթ իլլէտիլինտէ օրտալալալ
լալ, զիրա, կէրէք վիճուտի վէ ֆիլ-
րի պօղուլալ թաղաթտան տիւշիլալ
տըր :

ՍՈՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷԲ

ԻՆԿԻԼԹԻՐԱ

Լօնտա, 19 յունիս

Իրան չահը հազրէթլէրի, պու կիւն
չէհրիլիլ վաթը օլունպ, հիւքիլմէթ
թարաֆընտան իճիլիլալալալ ֆալիգա
իլէ գապուլ օլունտու, պիր չօգ
տալ, Իրան հիւքիլալալալ կէօրմէք ի-
լին հէր թարաֆտան կէլմիշ իտի :

Պիւքիլալալ սէրալը, միւշարիլլէյի
հազրէթլէրինէ իգալմէթ կեալ թալիս
օլունտու : Շահ հազրէթլէրի կէլիլ
կէլմէլ, Բուսալալալալ վէլիլալալալալ
սի միւշարիլլէյի հազրէթլէրինէ վիլի-
թա իթալի :

19 յունիս

Իրան չահը հազրէթլէրի, բըրէն
ալ կալա գաղըլըք վիլիլթա իթալի :

ՍԶՊԱՅԻՆ

Ինչպէս յայտնի է, տմեն տարի Ս-
իլիլալի տնալալալալալալ հեաեալ
Երկուշաբթի օրն, Գիւրքիլալալալալ
ալըք Էյուպի Սիլիլալ Երկուշաբթի
Պատալալալալալալալալալալալալալ
կուտան ի յիշատակ իւրեանց արհես-
տապետին :

Այս տարի ևս յ'շեալ արհեստաւորք սոյն հանդէսը կատարեցին, եւ որոյ առթիւ յիշեալ թողը դպրոցական պարզ բայց խիստ վայելուչ հանդէս մը կատարուեցաւ 'ի ներկայութեան եկեղեցական Հարց ոմանց, եւ բազմաթիւ երկսեռ հանդիսականաց:

Հանդէսն սկսաւ աշակերտութեան քաղցրածայն երգեցողութեամբն, որք համազգեստութեան խիստ ընտիր տեսարան մը կը ներկայացնէին, և ապա աշակերտութեան մին, Օր. Սաթիւնիկ լիմոնճեան գեղեցիկ առողջանութեամբ համառօտ ճառ մի ընթերցաւ, զորոյ օրինակն 'ի ստորեւ հրատարակած եմք:

Վարժարանին բարեկարգ վիճակն, աշակերտութեան վարուց պարկեշտութիւնն և վարժարանին օր քան զօր յառաջդիմութեան համար հոգաբարձութեան կողմանէ 'ի գործ դրուած ջանքն ու աշխատութիւնը կը պարտաւորեն զմեզ բաւել, թէ օրհնեալ ըլլան այն քրտունքն որք յօգուտ իգական սեռի դաստիարակութեան կը հնգեանին:

Մեծապատիւ Հանդիսականք:

Բնահոս լեզու մը, արագ գրիչ մը ունենալ պարտ էի զգացած անկեղծ ուրախութիւնս լիութի ձեզ արտայայտելու: Հոն՝ սիրտը կը բեկանի երբ չի կրնար իր ուրոյն ուրայն զգացումներուն համապատասխանող բաւական խօսքեր գտնել:

Պէզճեան վարժայի մէջ կրթութիւնն ու լոյս առնող սանուհեաց գոհունակութիւնը ու բերկրանքը, կեղծ քաղաքավարութեան արտադրեալ յայտեր չեն երբէք, զոր տարւոյն այս ինչ աւուր կ'ամայն ինչ հանդիսին բազմութեան մը 'ի ներկայութեան կը յայտնենք, այլ սեպուհ պարտաւորութիւն մը զոր յարած միջոցով 'ի մեզ:

Կան տարւոյ չըջանին մէջ այնպիսի օրեր ու ժամեր, յորս աստիճանաց խտրութիւնք կը վերանա մէջէն: Տիրութեան մասնակցութիւնը մոռնալով, քան զտարիքն հարուստ բարեմասկութիւններ ու երաժշտագիտութեան:

Ազապեան վարժարան չակիրտանք թարգմանութեան իտիլէն շուաթիտէքի շիրտաւի, պէրայի թէշիլիգաթ տէրճ իտիլիք:

ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆ

Արեգակնը մերոյ աւուրց դեռ յարաւոյս իւր տոգունի, Եւ նուազողոյ 'ի մեր ճակատս հազիւ ճաճանչս ինչ դուրդուն Արեգակն տակաւին որ դիւրեղն մը ընդ մեզ: Յաճախ մտնել, սպասի տիւ, խոյս տայ բնական հետախաղաղ: Այլ ոք, յայտ տեսիլ քաղաքապետութեան և սրտառու: Գետն ընդ կրունկն ընկրկեաց 'ի յեղեղք վիճին մահաճախող, Եւ տկարացի 'ի հեռուստ ունկըն դնել յանախ 'ի սիրտ Երեւանայն երգող մահու' որ լու լիցին հուպ ընդ հուպ, Հեղձամղձուկ հաւաքանաց եղբոր միւր կամ սիրուհւոյ, Կրկնող արտասուածքն զեղեղք մահու անկողնոյն, Կամ արտամաճայն զանգալին' որ 'ի թնդին հեծեծալին Ազգ առնէ մահկանացուաց թէ չիք այլ ևս ոք թշուառ: Ոչ 'ի առեղ, ո' մահ, ազատարարը երկնաւոր: Այլ երկուս դու ինձ յահել 'ի կերպարան չարագուշակ Յոր ընդ երկար տեսին զքեզ մերթնութիւն կամ արհաւիրք, Ոչ 'ի սուր համայնաւոր վառեալ զբաղուի քո տեսանեմ, Ոչ անտորմ' ըզքոյդ ճակատ, ոչ նենդ 'ի ընդ ակնադրոյն: Տառապանաց 'ի թիկունս յէլ ըզքեզ կն բազմագութ: Ոչ դու յոյնից դարձուցանես, այլ սուսքես 'ի փրկութիւն, Հրեւոյ առ քեզ 'ի հաւատս Յոյս ըզ շիրմաւ մտախոհ զկեղեցիկացն աշխարհի բանայ զգրուես իմ առաջի: Ե'կ սպաս, ե'կ ըզ չըթացս իմ խորտակել մարմնեղն: Ձիւնոյ բանտին բաց զգրուես, տուր ինձ զթեւ քո 'ի սպաս: Ձի' յամեն: Ե'կ երեւան, զանկամ թռանել սաւառնաթիւն: Առ անձանթ կան' իմոյ էութեան սկիզբն և վախճան: Ո' քո մեկնեաց զիս 'ի նման: ո' իցեմ ևս և յի'նչ պահաւ, Մեռանիմ' ես, և թէ զի'նչ ծնունդն իցէ' զիտեմ զեռ ոչ: Դու' զոր ընդ վայր հարցարանեմ, ողի'կ, ո' հարց անձանթ, Ար երկնից էիր բնակ յառաջ քան զիս կենդանութեան: Ե'կ ո'ր քո այն ձեռք որ փակեցին զքեզ 'ի բանտ քո կառնեղն, Ե'կ հանդիպս սրբաշէն, որո՞վ ծածուկ աղերսիւք Յօգալից մարմին ընդ քեզ, որովս և դուք կոտ ընդ մարմնոյ: Ար այն օր' որ 'ի նիւթոյն զտեսալ զգին մեկնեաց: Եւ յետ յատենայ երանելոյ յոր երկնիցս յապարանս: Ի մոռցոյնս արկեալ զհամայն, և անդրադոյն բան զլաւնաւ:

Թիւններ կը յայտնէ իրմէ անհամեմատ վեր աստիճանադրներու, պատուով և բաւ ամենայնի առաւելութեամբ աւագներու, եւ որին իսկ ամենայն ներդրամտութեամբ կընդունին զանոնք և փոխադարձ մտղթանքներով զնոսա կողջագուրեն:

Ահա այն բարեպատեհ օրերէն մին է և այսօր, յորում կրնանք ամբողջ տարի մը զգացած մեր անկեղծ զգացմանց առհաւատչեալները մեր բարեբարաց յայտնել:

Այս վարժոյցը յորում կը կրթուինք մեք, պատճառ մը եղած է մեր 'բարեբար գրաւելու, Մեր ծնողք մեզ կեանք տալերնուն և զմեզ մեծցնել: Նուն համար, անշուշտ մեր ակնածութեան, սիրոյ և երախտագիտութեան աւարկայ եղած են, այլ ոչ նուազ մեր ուշք գրաւած են վարժոյցն հոգաբարձութիւնը և այն անձինք որոնց միջոցաւ պիտի կրնանք երջանիկ ըլլալ:

Մեծարու հանդիսականք, մեր բարոյական կենաց խանձարուն ու տաճիչը դպրոցն է, որոյ մէջ կրթութեամբ և լուսաւորութեամբ, յաւագութիւն կը հասնինք, և ունայ կրթութեան ու լուսոյ որչափ և ծերանանք հասակաւ, աշխարհ ևս մանուկ կը մնանք տիովք:

Մեծարու հանդիսականք, շնորհակալ ենք մեր բարեբարներէն որ զմեզ իբրեւ իրենց որդիներ խնամելով, զմեզ ուսման, աւագութեան մէջ վարժութեան հոգ կը տանին: Նոյնն անդու ճիշդեր արժանի են մեր յօժարութիւններն կրկնապատկելու:

Շնորհակալ ենք և Ձեզ, մեծարու հանդիսականք, որ հաճեցաք պատուել մեր փոքրիկ դպրոցը, որով Ձեր մեծանձնութիւնն յայտնեցիք: Ձեր այսօրեայ սանուհեաց, և մեր փոքր դպրոցին յայտնութիւնը իմանք մը պիտի ըլլայ զմեզ յառաջ տանելու այն ամեն ընտիր աւագութեանց մէջ, որոյ դուք ծնող լինելովն, քով կըզգաք թէ մեզ համար որչափ կարեւոր են անոնք, երկնք օրհնեն ձեր ջանքերը:

Իցէ՞ թէ վերստին ծնցիս 'ի նոր ինչ մոռացման, Եւ սկիզբն անդրէն աննիցս հանգուստ իմն կենցաղոյ, Թէ 'ի ծոց անդ Աստուծոյ, ընդ պարբերակն և բնագաւառ, Ի մահացու քոց կապանացը լուծեալ և զերծ առ յաւիտ, Գաւերժական քոց իրաւանց մոռանցիս հուսկ ուրեմն: Այո, այդ իսկ է իմ յոյս, ո' կ'իստանան խոյս կենաց, Այդու իսկ իմոյ հոգեղն բաջակներու և անխոյժ Տեսանել կարաց անմահ 'ի հրաշագեղ քոյն 'ի դէմ: Չվառ 'ի վառ երանգս դարանն տոգունաւոր թարմեալ, Եւ այդու իսկ, նետահար խոցեալ, և դեռ ծաղկահասակ, Սակայն ժպիտ 'ի շրթունս իմ ըզ յետին վիշեցից շունչ, Եւ 'ի հրաժեշտս մեր յետին և յակնարկիս քո 'ի հուսկ' Արտասուք խնդութեան յակնադրիս իմ շողացին: «Գոյն ընդունայն, զոչեացն արբանեակը Եւսիկուրեայ, Եւ նա՞ ոյր ձեռն ըզ բնութեան քննիչ զմասունս մանրաքննին, Գանկեան ուրեք ուղղոյ զնիւթոյն դիտէ ըզ խոկս և զաճել մտաց: Ասեն. ճանմիտ կուրացեալ 'ի սարապարտ հպարտութիւն, Հայեաց ըզքե. ամենայն ինչ սկիզբն առնու և մաշի, Ամենայնի է վախճան և ծնանին բնաւ առ 'ի մահ, Ի դալկահար 'ի մարմանդս ահա ծաղիկ խաւրեալ տոգոյն, Խորխտապանձ մայրին զառամ անկեալ կործան 'ի զալարեմ: Եւ զամբեալք անըդի կ'աշխարհէ ծովուց յատակը, Երկնք իսկ երկնք սկիզբն առնու տոգուն իլ, Ատեղն այն ճաճանչալէտ՝ զոր ամանակ ծածկեաց զծնունդ, Արեգակն մեզ հանդոյն դիմեալ գնայ յիւր կործանումն, Եւ մահացուք ահա խոյժ յամայնեալ անդ 'ի յերկինս, Խնդրեցն զնա 'ի միում յաւուրց և տեսանել կարասցեն ոչ: Տեսանեն զի շուրջ զքե 'ի համարէն բնութեան Փոշի զփոշով բարդ 'ի բարդ, զիջեալ կուտեն դարձ սրբութեաց, Եւ իմի քայլ ոտին յամօթ զհպարտութիւն քո արարեալ ճամանակ իւրոց արեւանց լինի դահիճ անողոք: Եւ ո' յետին յիմարութեան, մարդկեղէնն լոկ արարած 'ի շիրտի իւրոյ 'ի խորս յուսաց զկեանս զտանել անդրէն, Եւ մարդավայր յանուսթիւն՝ յաւիտենից երազէ կեանս: Ո' իմաստունք երկրի, այլ ոք պատասխանի տաց ձեզ, Թողք ինձ զիմ վրկականս. սիրեմ, յուսալ պարտ է ինձ: Ընդ այս խոյժեալ բան մեր անցոր լուս կայ 'ի շիրտ և 'ի վարանս: Այո, լուս բան, և սակայն պատասխանի տան բնագոյմունք: Իսկ ինձ թէ հասանել յերթեային անդ 'ի հովիտս Տեսանել զարտուղի անկեալ զաստեղս յիւրեանց շաւղաց Եւ թափառեալ յուսկտ յուկամ ընդ ահաբեկ ընդ երկինս Լսել դերկի, ըզ խորտակումն ահագնածայթ և ահաւոր, Եւ տեսանել զգունդ նորին թափառացած և մենաւոր, Գարիկեաց հեռի տատանախաղ, ընդ շրթնութիւն մարդոյն 'ի յոյժ: Կորուսեալ մարտահալ յաւիտենից միջոյն 'ի դաշտս, Եւ թէ՛ յետին ակնաւորս վիայ տեսեանց այս մահաւոր, Շուրջ զինն համակ պատեալ մալլ, մահուք և թո՛ւ և բո՛ւ, Եւ միայնակ կայր յետին, եւ առանձինն ահ 'ի սիրտ Եակդ անդրէս և բարի, դարձեալ 'ի ընդ յուսայի, Եւ ստոյղ ընդ ծագումն յաւերժական արալուսոյն, Զկործանեալ աշխարհք ակնակալ մնայ ընդ: Գաճալս, յիշեցնէ դու, յօթեանին երանալէտ, Ուր 'ի մի 'ի հայեցուած ծնաւ անմահ սէր մեր սրտից, Եւ դի անդ 'ի կատարս հինաւորցն քարածայրից, Եւ էր դի մեկամաղձիկ ընդ յափունս ամայնս, Անդր ըստ ախարհս ճակարակաց թուցեալք 'ի թեւս տենջմանց, Ընկալէ յարտայոյ 'ի խրթնութեան յայս յիւր ընդ ընդ: Բառուրք թանձրամած իջեալ լեռանց 'ի զաղաթանց Գողանային առ վայր մի յայաց մերոց զհոգեւոր տեսիլ Այլ անդրէն զիջեալաւ աստեղաց պար խորհրդական Անշունջ և հեղաքայլ երեւալ յերկնից 'ի կամար Մերկանային յայս մեր ըզբնութիւն խաւարաքող, Եւ 'ի նոյնս աղօտտիայլ ընուն զանդրն ըզ միջոց: Այսպէս 'ի մեր 'ի տաճարս 'ի լոյս տունջման լուսաւորեալս, Մինչ ճառագայթք երեկոյնն նստմանս տակաւ տոգոյն, Շուրջ սփռեալ կանթեղին ըզ սրբազան պիւրն ըզ շուրջ, Չգեհալայր ըզտաճարն ընուն 'ի լոյս ինչ երկրեղած: Անդ 'ի զմայլախառն յարեցմանդ անէր դու զայս իմ յայնժամ Մերթ յերկնից 'ի վայր յերկիր և մերթ յերկրէ 'ի վեր յերկինս: Ասէր դու, Աստուած անտես, տաճար քոյն է բնութիւն, Ամենուրեք տեսանեն զքեզ միտք թէ 'ի զինն յայցեմք նորին, Գառաց քոց և մեծութեան՝ զոր 'ի միտ խնդրեմք առնու: Աշխարհս այս է պատկեր մանրանկար և հայելի: Տիւ՛ ընդին հայեցուած, և ժպիտ քո՛ գեղեցիկութիւն, Ամենուրեք պատէ՛ զքեզ օրտ, զքեզ ոգիք շնչեն՝ զ բնաւ: Գաւերժական, անխախտ, ամենակալ և բարեբուն, Այս ահուանք չկարեն յամբոյ անել զանուն քո զմեծ: Եւ միտք՝ յակնաւորս հիացական ընդ էութիւն քո վսեմ Չմեծութիւն քո հոգալէ մինչ յաշունչն յիւր լուսութեան: Եւ սակայն, ով Աստուած, բարձրագոյն իւր օրինք, Միտք մարդոյն՝ թէ պէտ նկուն, սպեղեալ առ քեզ թռանի դարձեալ Եւ զգացեալ դի սէր իւրոյ էութեանն է վախճան Անժոյժ 'ի սիրել, տենջաց ըզքեզ ճանաչել: Ասէր դու, և սիրտք մեր կցէին 'ի մի զիւրեանց հառաջ, Առ հալին անձանթ ոյր վիայ մեր իղձ լինին: Ի ծուր իջեալ իւր առաջի, յերեցեալ գնա յետ արարածս, Այդ և երկի առ նա մեր զսրտից հանին սիրոյ ձեռն Եւ աշխուք մեր արեցեալք պղուցեալ իմն հայէին Մերթ ընդ երկիր՝ մերթ ընդ աքսոր, մերթ ընդ երկինս՝ իւր էթեան: Ոչ 'ի յայրեանս անդ ուր ողին սրացեալ թռչի փախտեալ, Եւ կամ իմն խորտակել ըզ ծոցն յորում կայ բանտարկել, Ինչ 'ի բարձանց երկնից լուսեալ ըզքեզ մերոյ սրտեկաց: Չերկոյն զմեզ հարկանելի Աստուած 'ի բքին ապաւարար, Հոգիք մեր 'ի մի ոտման վերամբարձեալ յիւրեանց աղբիւրն: Անցանին զուգաթիւն անդր բոս աշխարհս յիւրեանց 'ի սպաս, Սիրոյն 'ի թեւ զանհունութեան հատեալ զանձայր ասպարէզ: Սաւառեալ վերամային զերթ ճառագայթ ինչ տունջեալ, Եւ առ էն յաւիտենից երեւալ է հասեալք բարձրապատար Ոգեւանեալ առ յաւիտ միանային յիւրում ծոցի: Մի՛ պատրէին զմեզ այս իղձ: Գաւառագրեալք յալութիւն Առ յոյնն անդրէն դառնալ 'ի լոյս երկին համայն: Բաւառակից ընդ մարմնոյն՝ որ գնա յիւրեան ունի ծածկեալ Եւ հոգեւորն ինչ պարտ սուգել 'ի մալլ ստուերս յիւրին: Գաճալն ինչ զառնայցէ կամ յօղս զերթ ծոցն ինչ ցնդ երկն, Գետ ունայն հաւաքանաց, և, ոչ, յետոյ հրաժեշտին Գաւանայն՝ որ սիրեն զքեզ շնոյցէ այլ ևս ինչ...: Ոչ, ըզքեզ այս զաղտեանց ըզքեզ և եթ հարց ո' ելլիտ: Ըզ սիրտին ըզքեզ ըզմահ տես, և տուր ինձ պատասխանի:

... խմբագիր,

Ազգ. Հիւանդանոցի ապրիլ ամսոյ մէջ նուէր շնորհող Մեծ. անձանց ցանկը Ձեր մեծապատուութեան զրկելովմորա հրատարակութիւնը կը խնդրէ հոգաբարձութիւնս, և պարտք կը համարի յիշեալ հաստատութեան մէջ պատասպարելոյ զգացած խորին երախտագիտութիւնն յայտնել հրապարակաւ և անոնց կողմանէ շնորհակալ ըլլալ անոնց որք մարդասիրական զգացմամբ հոգներ են մխթարել զանոնք առատ նուիրօք:

Ղուրմշ

Նախորդ հրատարակութեան գումարը 37532 10

Մեծապատիւ էֆէնտիք

Բարեխնդ անձէ մը	600
Թաշահն. Յովհաննէս էֆէնտիք	43
Օգտէն խոճասարեան	23 20
Գասպար Ֆրանկելեան	23 20
Նիկողոս Նիքոթեան	23 20
Յակոբ Լուծֆեան	23 20
Սեդրաք Տր. Գրիգորեան	23 20
Պօղոս Սեմապեան	10
Խ. Կարապետ Սատէքեր	23 20
Աբրահամ էֆէնտի	6
Կարապետ Բաբաքեան	23 20
Մօսիկ Սարաֆ	30
Համբար Գաբաշ	120
Մ. Գաբրիէլ Թրապազցի	47
Սիմօն Նաթուրեան	47
Սարգիս Ճէնազեան	43
Կողմոզ Պետրոսեան	10
Մարտիրոս Կարապետեան	6
Զ. Է. էֆէնտի	10
Յարութիւն Մանկասարեան	11 30
Մարտիրոս Յակոբեան	5 30
Դաւիթ Մանուկեան	10
Յովհաննէս Շամլեան	30
Գէորգ Արապեան	23 20
Ստեփան Պօղոսեան	30
Տիգրան Սերոբեան	20
Կարապետ Սարգեան	11 30
Արիկ Բերբեր	47
Յարութիւն և Մկրտիչ Կիլիկեան	20
Ստեփան Բէշիշեան	20
Աբրահամ պէյ Երամեան	600
Պօղոս Կարապետեան	23 20
Նիկողոս Յարութիւնեան	23 20
Նիկողոս Գրիգորեան	47
Պետրոս Սպէշարեան	25
Սարգիս Երզնկեան եղբարք	47
Պետրոս Սարգսյան	11 30
Միհրան Սէթեան Պրոսպեր	240
Մ. Կարապետ Պիլէճիկցի	10
Յակոբ Ն. Ճէնիկեան	120
Կարապետ Պաշ պաղիրկանեան	47
Հովսէփեան ազգայնէ մը	120
Խաւթալցի աղբայնէ մը	120
Մանկասար Մուրտեան	62
Սարգիս Թորոսեան	240
Խաչիկ Էնֆիէճեան	23 20
Օվաճարցի աղբայնէ մը	23 20
Սարգիս Աղաթօնեան	32 20

40708 30

Շարունակելի

Ի գիտոյ Հոգ. Հիւանդանոցի Ատենադպիր Ատենապետ Տ. Խթիւնեան Գ. Զարդարեան

Ի ներկայութեան Միջագիւղի Հր. րէկոյ Գրական Ընկերութեան խորհրդոյն նոյն գիւղի Հրէկոյ աղջկանց վարժարանի Գաղղիացի վարժուհիներ (Սր. Բօզոյ) քննութիւնը կ'ընեն Գաղղիացի վարժարանի պատենաբանութիւնն ըրած է, զորոյ թարգմա-

նութիւնն ի գիտութիւն մերազնեյց կը փութամբ հրատարակել:

Տեղիք.

Ներքեք ինձ որ Միջագիւղի մէջ Հրէկոյ աղջկանց վարժարանիս կառուցմանէ մի քանի օր վերջը, ի շնորհս ներկայ գրական ընկերութեան պատուարժան նախագահ, Պ. Ժագ. Նեփիմի ներկայումս մ. Սեդ, որպէս զի յայտն օրէ հետէ կ'արելի ըլլալ ինձ մեր մէջ փոխադարձ մտերմութեան եղբայրական բարեկամութեան կապ մի հաստատել:

Իմ ատենաբանութեանս նիւթը առաջադրած նպատակին նման կարելի ըլլալուն համար, կրնայ ամէն մասամբ ձեզ շահաւետ լինել. ուստի զայն ձեր մարդասիրական ուշադրութեանը կը յանձնեմ:

Երբ առաջին մարդն իր առաջին քունէն արթնալով տեսաւ իր մօտ զկինն զոր Աստուած տուաւ նմա իբր ընկեր իր ճակատագրաց կատարման մասին, սկսաւ անպատմելի ուրախութեամբ հրճուիլ աղաղակելով, «Այս աշխարհը իմն է, և մարմին իմարմնոյ իմն է:»

Կենաց սկիզբն տնոյ սրտէ մը պերճախօս ճշմարտութեամբ ըզլած այս խօսքերն կ'ընէ համար այնպիսի ամենագեղեցիկ երգ մ'եղան որն որ ապագայ դարերուն մէջ յերկրէ յերկինքս բարձրացաւ:

Ահա, այդ մարդկային ամեն կատարելութեամբ ստեղծեալ, և լաւ և քեղայն համար, այդ Աստուածային մագնիսական զօրութեամբ բոլորովին ներշնչեալ մարդն կրնայ այնպիսի ըզգացում մի յայտնել որ գլխովին ճշմարտ եղած չըլլար:

Յայտնի է թէ ոչ:

Ահաւասիկ ասկի յսկիւրաց իմոյ և և մարմին ի մարմնոյ իմնէ՝ ըսելով յանդիման աշխարհի կը հաստատէ որ իր մօտը գտնուած կինն համանման տարբերէ գոյացեալ և իրեն հաւասար է:

Յետոյ զանի ասելի ուշադրութեամբ դիտելով նորա վերայ շնորհաց և ամենակերպ ողորմանց զանձեր կը նշմարէ և ինքն իրեն կըսէ, «որպիսի գեղեցիկ և խոհական է այս արարածը, և որչափ վեր պիտի դասուէր ինձմէ եթէ ես իրմէ զօրաւոր չըլլայի»:

Այսու հանդերձ Ահա, իմնս բոլրի ըլլալով և միանգամայն տակաւին իւր փիլիսոփայական գործիքեան ու կարողութեանը վրայ գնէ քիչ մը գոռոզնաւայ, և իր ընկերոջը տակաւին ինքն չաւար ի կիր արկանելոյ արամաքի չի գտնուելով նորա վերայ խիստ բարեքանամբքեր ունեցաւ, և զանի ամենաքաղցր աշխատութեանց հայրիւրբաւ: Իւ այսպէս երկուքն ալ կենաց շաւղիներուն մէջ վարեցան:

Շատ դարեր լրացան յայնմ հետէ: Մարդկութեան մեծ ընտանիքն երկրագունդիս բոլոր նահանգներն ուղեւորեցաւ, և իր հաստատուած մէն մի նահանգն քայլ մ'էր դէպ ի նոր թուական մի:

Մարդս իր ապագայ ճակատագրաց մի անորոշ և խորհրդաւոր նախածառնութեամբ մղուած, իր կատարելութեան անհրաժեշտ պիտոյն զգաց, տակաւ և տակաւ տգիտութեան խաւարէն մեկնեցաւ, միտքը կազմակերպեցաւ, գաղափարներ մտաբերեց, սիրտը նորոգուեցաւ, կրօնքներ և դրութիւններ հնարեց, խորհուրդք դարգացաւ, երկիրը, ծովերն ու երկինքը խողովակեց նոյն սքանչելիքն ի յայտ

ածելու համար:

Իւ այսպէս մարդս հուսկ ուրեմն գիտութեան գագաթներն հասաւ, իր նայուածքովն անշաղկապ անդունդներն ու միջոցները չափեց, և իւր այս գորաւոր և կարող ներքին զգացողութեամբքը, հոգին տնհեթեթ խորհրդովք ըմբռնուած խորին և անսահմանելի տխրութեան մը մէջ ինկաւ, և յաւանականին հետ սիրահարուեցաւ:

Արդ, մարդկային միտքն այս ալ և ալ երեւոյթներէն թափանցած ժամանակ կինը ինչ եղաւ. յաւաքիմնոյ Ո՛չ:

Օտարոսի և միանգամայն բարբառողական նախապաշարմամբ մը, «դու, յուսեան իմն՝ ձերոյ մէջ պատեալ մնաց. իր միտքը բնաւ չի մշակուեցաւ. իր խոհականութիւնը թմբեալ կեցաւ. իր խորհրդածութիւնը տակաւին գաղափարաց իրարու ընդհարմման չի լուսաւորուեցաւ. բան մը չէր գիտեր, և բանի մը վրայ տեղեկութիւն չունէր բացի այն ընտանեկան շրջանակէն, ուր իր նիւթական կեանքն կը վարէր:

Այս ընթացքով կինը անցաւ, նշման այն վայրերի ծաղկան որ ըստ գիւպաց անհարթ ժայռերու և խորին ձորերու մէջ կ'աճէ:

Բայց Նախախնամութիւնն որպէս թէ ուզելով որ մարդոց մտացման և կամ անտարբերութեան պատճառաւ նուազուած լինէ թողուած մնացած կնոյ վրէժխնդրի ըլլալ, ահաւասիկ ի գաղան սնունդն այնպիսի բարձր էակներ յարոյց որք տնական հորիզոնին վրայ իբր ակնաստիղ մէտնօրայք կը փայտաւկեն:

Այն վայրկեանն ի վեր այս երկու նոյնագիւղուած արարածոց մէջ հաւասարակշռութիւն սկսաւ տրեւ:

Մարդս, Արարչին անճառելի արդարութեամբք կնոյ իսկ շնորհուած ամենակերպ ձոյն կարողութիւններն յայտնապէս տեսնելով՝ ալ ևս անոր դէմ իր դիրքը փոխեց, քաղցրութեամբ վարուեցաւ նորա հետ, յարմարեցաւ անոր, և զանի աստիճանաբար մտաւորական կենաց առաջնորդեց:

Բանի մի դար ևս անցան, և վերջապէս կինը մտաւորական զարգացման ամենավերին աստիճանը հասաւ, որն որ աշխարհիս մեծ օրէնքներէն մին է. նա աշխարհը գրէ, կը կարգաւ, կը խորհի, կը դատէ, կը գիտէր, մտքը կը փայլէ:

Ինչ երջանիկ կերպարանաւորութիւն եղաւ իր վրայ, նա թիւթեղի մ'է ալմ, որ երբեմն պատենապետ թիւթի մ'էր. նա պարտիպապին խոնամքը պտղաւոր և բեղմնաւոր եղած կենսանքն մ'է ալմ, որ երբեմն վայրերն էր. վերջապէս նա ակնագործի աշխատութեամբք յղկացած աղամանդ մ'է ալմ, որ երբեմն տնօրդի էր:

Ժամանակն, այս ամենայն իրաց գլխաւոր հարթաւորն, այն ու կինը անջրպետող հեռաւոր կէտերն իրարու մերձեցոյց, և այս մերձաւորութիւնն մեծ բարիք մը ծնաւ:

Այն, ալ այնուհետեւ ինքիւնք իր արտաքին զբաղմանց ու յարաբերութեանց մէջ բարձրանալու առաջին չի կարծելով և իր ընկերոջը յիշատակաւ զրգուած, իր աշխարհային գործոյք մէջ տեղի ծանրաբարոյութիւն, աւելի փոյթ և կանխագուշակ խնամքներ ունեցաւ:

Կինն ալ, իր նախկին վիճակն ստացած և իր իրաւունքներն ձեռք բերած, և առանին միութեան մէջ գրաւած

պատուաւոր տեղ ունի վրայաբարոյացած իր ընդունած անանկաշնորհութիւն. ներս հազարաւոր թանկագին գանձերով փոխարինեց:

Այժմ երկուքն ալ իրարու թերութիւն կը լեցնեն, և կատարելագիւ իրենց կեանքը ներդաշնակաւորած են:

Իւ ի շնորհս այս գաղափարաց և ըզգացմանց հաւասար դաստիարակութեան, ի շնորհս փոփոխակի համամարտութեան և ի շնորհս յերմ սիրոյ ընդմիմեանս, որք իրենց բարոյական միութենէն կը ծագին, ընտանեաց շահերէն հարկու առ հարկու յաւելցան:

Ասի դիւրին է մակաբերել:

Կինը այս աստիճան կատարելութեան հասնելով իր ընտանեացը մէջ այնպիսի ազդեցութիւն մը կը վարէ որ անուրանալի է, ազդեցութիւն մը, որ իւր կամ վորձաւորութեամբք և կամ բնագործութեամբք կառավարուած ըլլալուն նկատմամբ կրնայ ուղղակի կամ անուղղակի ըլլալ:

Կինը եթէ իր դաստիարակութեան և մտաւոր մշակութեան զգալի արդեանքը հետ ունենայ նաեւ իր սեռին վերաբերեալ սրտի ազնուութիւնն ու սիրուն շնորհները, ահա այն ատեն բոլորովին զօրաւոր և անդիմադրելի վիճակ մը կ'ունենայ, չէ թէ միայն իրեն սիրելի եղող անձանց վրայ վարած ազդեցութեամբք, ալ և տեսակ մը սրտագրաւ սքանչելօք:

Այսպէս Միշէլ իրաւամբ ըսած է իր ամենագեղեցիկ վիպասանութեանց միոյն մէջ. «Թէ ասիուն և խոհական կինն մեծ մագնիս մ'է»:

Սակայն կինն իր մայրական յատկութեանց շրջանակին մէջ է որ ամենէն աւելի հիմնալի կերպով կը յայտնէ իր մտաւորական լոյսն ու կարողութիւնը:

Իր մարական պարտաւորութեանց կատարման ատենն, իր ընդունած բարի, ընտիր և չքնաղ յատկութիւններն իբրեւ արեգակն կը փայլին և կը ճառագայթեն այն սիրուն որբաց վրայ, որք ու այնուհետեւ իր գոյութեան ամենասիրելի և ամենակենդանի արգասիքն են:

Նա իւր որդւոյցն անխնայ աւանդելով իր դասերն ու օրինակները, գոգացես յանձնու բաղնայքներ կուզէ իր բնական գանձերն ու շահած հարստութիւնքը գանձք իւր որդւոյցը բաշխելու համար. ինչ ագիւ փառասիրութիւն, ինչ հաճելի պնասիրութիւն. ինչ չքեղ հպարտութիւն:

Գուշակեցէք թէ ինչ պիտի ըլլայ այն տղեկը զոր մայրն իր ծնեացը վրայ կը քնցնէ և իր մայրական համբուրեցը հետ պարկեշտ մօրք մը և բարեքաղցրացի մը ըլլալու համար կարեւոր եղած մեծ և աղիւն առաքինութեանց բուրումն ալ շնչել կուտայ տնոր:

Գուշակեցէք այն մեծ ծառայութիւններն զորս այնպիսի որդի մը կըրնայ օր մը իր հայրենեացը մատուցանել, երբ հայրենասիրութիւն, պարտաւորութիւն և պատիւ բառերն իբր մայրական ուսուցման մը քաղցր արձագանք իր հոգւոյն խորքն կը հընչեն:

(Մնացեալը ետքը)